

Brief aan Gemeente m.b.t. GGZ voor ongedocumenteerde vluchtelingen in Nijmegen.

Geachte heer/mevrouw,

Deze brief is opgesteld in een samenwerking tussen Stichting Gast, het Wereldvrouwenhuis Mariam van Nijmegen, Dokters van de Wereld (het Zorgcafé) en de Stichting Noodopvang Vluchtelingen Nijmegen. De organisaties die deze brief ondertekenen willen de volgende drie zaken duidelijk maken:

1. Er is een tekort aan geschikte geestelijke gezondheidszorg (hierna GGZ te noemen) voor ongedocumenteerde vluchtelingen in Nijmegen.
2. De huidige en potentieel toekomstige gevolgen van dit tekort.
3. Wij willen in gesprek met de gemeente om oplossingen te vinden voor dit probleem.

Tekort aan GGZ.

Het tekort aan GGZ voorzieningen voor ongedocumenteerde vluchtelingen is al enige tijd aan het groeien. In oktober 2018 is Phoenix (een kliniek voor vluchtelingen problematiek in Wolfheze) gesloten. Er was nog een kleine afdeling binnen Pro Persona (het transculturele team) die zich richtte op de behandeling van (ongedocumenteerde) vluchtelingen, maar deze is een jaar geleden ook opgeheven. Er zijn nog enkele psychologen binnen Pro Persona die zich inzetten om ongedocumenteerde vluchtelingen te behandelen, maar dit zijn er te weinig. Bovendien leert de ervaring, dat met het opheffen van het transculturele team, de aangeboden hulp niet altijd goed aansluit bij de verwachtingen van vluchtelingen. De wachtlijsten voor behandeling groeien. Bij het wereldvrouwenhuis is in een aantal gevallen aanmelding voor behandeling niet zinvol geweest, omdat de maximale verblijfsperiode in het wereldvrouwenhuis korter zou zijn dan de tijd die een cliënt op de wachtlijst voor GGZ zou staan. Het signaal van te lange wachtlijsten krijgen we niet alleen vanuit Pro Persona, maar ook vanuit I-psy in Nijmegen en het Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden (MOO) in Amsterdam. Wanneer een cliënt is aangemeld en hulpverlening krijgt is tevens in verschillende gevallen gebleken dat de gesprekken niet aansluiten op de belevingswereld van de cliënten. Dit heeft vaak met culturele verschillen te maken en met het onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal.

Gevolgen van tekort aan GGZ.

Er zijn in het werkveld verschillende signalen waaruit blijkt dat het tekort aan gepaste zorg voor ongedocumenteerde vluchtelingen uitermate zorgelijk is.

De bewoners van SNOV kunnen in de meeste gevallen niet met professionals praten over hun problematiek. Zowel medewerkers als vrijwilligers van SNOV zijn de laatste maanden vooral bezig met het voeren van gesprekken met bewoners over de problemen waar zij mee kampen, om de leefsituatie voor deze mensen en hun medebewoners nog enigszins leefbaar te houden. De vrijwillige medewerkers van SNOV, het wereldvrouwenhuis en Stichting Gast krijgen te maken met steeds zwaardere psychische problematiek bij de bewoners die ver boven hun kunnen gaat en ernstig belast. Het betreft hier psychiatrische beelden (wanen, paranoïde angsten, dreiging met suïcide, destructief gedrag (schade aan huis en meubilair), onberekenbaar gedrag en onaanspreekbaarheid), waarvoor professionele hulp/behandeling nodig is.

Bij gebrek aan passende medicatie voor psychiatrische problemen zijn bewoners begonnen met 'zelfmedicatie'. Dat wil zeggen, er is een toegenomen hoeveelheid drugsgebruik en verslavingen onder de bewoners waargenomen. Dit zorgt voor allerlei andere bijkomende problemen. Mensen

zijn lichamelijk in een mindere staat, ze slapen en eten minder goed, er is meer diefstal en er zijn meer conflicten over het lenen van geld.

De verwachting voor de nabije toekomst is dat deze problemen zullen verergeren. Doordat de verslavingszorg ontoegankelijk is voor kunnen deze verslavingen niet worden behandeld en worden andere lichamelijke en psychologische problemen heftiger. De medewerkers van de verschillende organisaties die de opvang organiseren voor deze doelgroep beschikken niet over de middelen, tijd en bekwaamheden om de, vaak ernstige, problematiek van de bewoners te behandelen. Om onveilige werk- en leefsituaties te voorkomen zijn organisaties genooddacht om bewoners die zich niet binnen gestelde huisregels kunnen manoeuvreren toegang te ontzeggen tot de opvang. Wanneer dit gebeurt bij kwetsbare en onstabiele bewoners met diverse vormen van psychologische problematiek zou dit verstrekende gevolgen kunnen hebben voor andere bewoners van Nijmegen.

De meeste ongedocumenteerde vluchtelingen in Nijmegen hebben dezelfde huisarts. Zij heeft aangegeven veel tijd kwijt te zijn met deze doelgroep en zij heeft aangegeven dat het steeds drukker wordt in haar praktijk. Vooral na het sluiten van Pro Persona's transculturele team.

Wij zijn in gesprek met het Zorgcafé van Dokters van de Wereld. Zij kunnen een rol spelen in het verlichten van de problematiek en in de overbruggingsfase naar passende GGZ zorg. Zij kampen echter met capaciteitsproblemen. Er zijn allerlei ideeën, maar er is een tekort aan medewerkers en spreekkamers.

Gesprek met de gemeente

Deze brief moet worden gezien als een noodkreet, de problematiek waar wij als organisatie mee te maken hebben is veel te zwaar en gaat onze krachten te boven. Tot nu toe is de gemeente niet in staat geweest om deze problematiek adequaat te verhelpen. Wij willen graag met de gemeente in gesprek om gezamenlijk oplossingen te vinden voor de steeds groter wordende psychische problematiek bij ongedocumenteerde vluchtelingen door het ontbreken van passende GGZ voorzieningen.

- Namens Stichting Gast

Pieter Gransbergen (voorzitter)

- Namens het Wereldvrouwenhuis Mariam van Nijmegen

Lenie Scholten (voorzitter)

- Namens Dokters van de Wereld (het Zorgcafé)

Jasper Kuipers (directeur) en Karlijn Hendriks (coördinator Zorgcafé Nijmegen)

- Namens Stichting Noodopvang Vluchtelingen Nijmegen

Paul Oosterhoff (voorzitter)

- Namens Vluchtelingenwerk Nijmegen

Sandra van Tweel (teamleider)

- Namens UGC Heyendaal

Dr. Renske Spanninga

- Namens Radboud UMC

Prof. Dr. Maria van den Muijsenbergh